

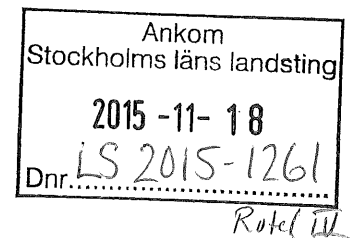
Landstingsstyrelsens förvaltning
Biträdande förvaltningschef

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2015-11-11

LS 2015-1261

Handläggare:
Sören Berg

Landstingsstyrelsens
forskningsberedning

Uppdrag att undersöka möjligheten att finna ny huvudman för Berga Naturbruksgymnasium

Ärendebeskrivning

Uppdrag att försöka finna ny huvudman som kan driva skolan vidare, och att redovisa andra handlingsalternativ om en ny huvudman inte går att finna.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 11 november 2015

Förslag till beslut

Forskningsberedningen föreslår arbetsutskottet föreslå landstingsstyrelsen besluta

att uppdra till landstingsdirektören att finna en ny ansvarsfull och kapabel huvudman som kan driva Berga Naturbruksgymnasium vidare och därefter återkomma till landstingsstyrelsen

att uppdra åt landstingsdirektören att skyndsamt ge en preliminär lägesrapport av sökandet efter ny huvudman till Berga Naturbruksgymnasium

att uppdra åt landstingsdirektören att återkomma med ett beslutsunderlag med handlingsalternativ för Berga Naturbruksgymnasium ifall en ny huvudman för skolan inte identifierats.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning

Skolverksamheten har inte någon stark koppling till vård eller trafik. Landstinget har inte heller någon skyldighet att bedriva denna typ av verksamhet. Samtidigt kan skolan ses som en värdefull resurs för regionen.

Om skolverksamheten ska kunna fortsätta krävs nu en rad successiva beslut på en detaljnivå som är svår för landstingsstyrelsen att hantera. Det kan också vara fördel för skolan att frikopplas från en del av landstingets administrativa rutiner som inte är optimala för skolans särskilda förutsättningar.

Landstingsdirektören föreslås därför få i uppdrag att undersöka möjligheterna att finna en ny huvudman som kan driva skolan vidare. Om detta inte visar sig möjligt, föreslås landstingsdirektören få i uppdrag att redovisa andra handlingsalternativ.

Bakgrund

Landstinget äger och driver sedan många år Berga Naturbruksgymnasium, som efter att andra skolverksamheter överlåtits till andra aktörer nu är den enda skola som ägs av landstinget. Landstinget har inte någon skyldighet att bedriva denna typ av verksamhet.

Skolan erbjuder gymnasieutbildning enligt naturbruksprogrammet, yrkesintroduktion för elever utan gymnasiekompetens samt särskola i begränsad omfattning. I regionen finns ytterligare några skolor som erbjuder utbildning enligt naturbruksprogrammet, men ingen annan som på samma sätt har koppling till ett fullt utvecklat lantbruk.

Verksamheten har under många år haft en god ekonomi, där skolpengen från elevernas hemkommuner täckt alla kostnader för drift, underhåll och investeringar. Efter dessa år med god ekonomi, ger skolverksamheten nu betydande underskott, främst som en följd av minskat elevantal. Skolan har kapacitet för drygt 250 elever, varav cirka hälften i internatboende. Efter att läsåret 2008/09 ha haft praktiskt taget full beläggning har elevantalet minskat successivt, för att nu vara cirka 110 elever.

Elevnedgången beror till stor del på yttre faktorer, som minskade årskullar och förändringar av yrkesprogrammets behörighet för högskolestudier. Flera liknande skolor på olika håll har därför avvecklats under senare år. Årskullarna är nu växande. En del nya skolor har sett möjligheter i naturbruksprogrammets höga skolpeng och etablerat konkurrerande verksamheter utan den kostnadskrävande kopplingen till ett utvecklat lantbruk¹.

Eftersom utbildningen prioriterats och fastighetsförvaltningen inte varit optimal, har stora delar av anläggningen nu eftersatt underhåll och den är inte längre så attraktiv som den skulle kunna vara. Trots detta fungerar verksamheten väl på många sätt, vilket bland annat illustreras av att

---

¹ Se t ex betänkandet Moderniserad studiehjälp SOU 2013:52 och landstingsstyrelsens remissvar LS 2015-0545

samtliga lärare är behöriga, att de årliga elevenkäterna visar att nästan alla elever ger höga betyg till utbildningen, tryggheten och trivseln, och att även elever med behov av särskilt stöd når goda resultat. Osäkerheten om skolans framtid är en källa till oro.

Så länge förutsättningarna varit stabila har behovet av politiska beslut varit begränsat, och landstingsstyrelsen har kunnat fullgöra sin nuvarande roll som skolstyrelse. Men om skolan ska kunna fortleva och vidareutvecklas krävs successiva inriktnings- och investeringsbeslut på relativt detaljerad nivå, oavsett om landstinget eller någon annan är huvudman.

Förvaltningen har på ett översiktligt sätt sonderat olika framtidsmöjligheter, varav bland annat möjligheten att hitta en ny huvudman. Den preliminära bilden är att det är svårt att finna en sådan intressent, särskilt mot bakgrund av de stora ekonomiska underskotten. Men med stöd av ett tydligt politiskt uppdrag skulle möjligheterna till nytt huvudmannaskap kunna undersökas mer offensivt och detaljerat.

Om en ny huvudman ska ta över, behöver denne söka tillstånd hos Skolinspektionen innan utgången av januari för att kunna överta skolansvaret tidigast i januari efterföljande år².

Överväganden

Skolans verksamhet skiljer sig från de flesta av landstingets övriga verksamheter, vilket innebär att flera av landstingets rutiner – särskilt de för fastighetsförvaltning men delvis även de för ekonomihantering och annat – inte är anpassade till skolans särskilda förutsättningar. Det blir också svårt för landstingsstyrelsen att som skolstyrelse hantera den rad av relativt detaljerade beslut som nu successivt behöver fattas, t ex om verksamhetsinriktning, investeringar i enskilda objekt, avtal med närliggande företag och andra externa parter samt även vissa elevärenden.

Förvaltningen föreslår därför att landstingsdirektören får i uppdrag att undersöka möjligheten att hitta en ny huvudman som har engagemang, kompetens och resurser att vidareutveckla verksamheten, och att skyndsamt återkomma med en lägesrapport.

Om det skulle visa sig oframkomligt att finna en ny lämplig huvudman, är förvaltningen beredd att redovisa andra handlingsalternativ.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

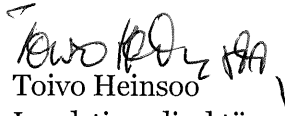
Beslutet har inga ekonomiska konsekvenser i detta första steg.

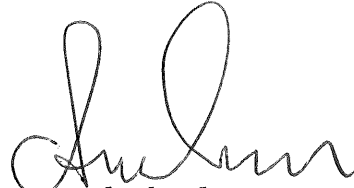
---

² Detta gäller alla tänkbara nya huvudmän, utom Haninge kommun som inte behöver tillstånd för att driva skola inom sin egen kommun.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Toivo Heinsoo
Landstingsdirektör

Ann Eberhardsson
Biträdande förvaltningschef